

**Ольга Володимирівна
Дудар,**
доцент кафедри методики
суспільно-гуманітарної
освіти та виховання
Інституту
післядипломної
педагогічної освіти
Київського університету
імені Бориса Грінченка

**СЦЕНАРІЙ
ПРОВЕДЕННЯ ПЕРШОГО УРОКУ «УКРАЇНА – ЄДИНА КРАЇНА!»
З ЕЛЕМЕНТАМИ КВЕСТУ
ДЛЯ УЧНІВ СЕРЕДНІХ І СТАРШИХ КЛАСІВ**

Мета: поглибити знання учнів про історію, культурну спадщину України; формувати культуру взаємовідносин між людьми, повагу до традицій і звичаїв українського народу; виховувати почуття патріотизму; сприяти розвитку пізнавального інтересу.

Обладнання та оформлення: Державний Прапор України; музичні записи, ілюстративний матеріал, комп'ютер; проектор.

Окремо для квесту: конверти із завданнями, портрети Тараса Шевченка, Лесі Українки, Богдана Хмельницького (розміщені в коридорі школи), портрет Президента України та карта України (у класній кімнаті).

Хід уроку

*Класна кімната (зала), прикрашена елементами народної символіки.
Лунає музика.*

Учитель:

Україна! Тисячі людей промовляли це слово в миті щастя, боротьби, втоми, горя... Різною може бути наша Батьківщина. Золотими ланами зустрічає вона трудівника, безкрає небо манить блакиттю митця... Але загарбників завжди зустрічала вона мужністю і силою своїх синів.

Так і майстри слова бачили її різною.

Учень:

Струмок серед гаю, як стрічечка.
На квітці метелик, мов свічечка.
Хвилюють, малюють, квітують поля –
Добридень тобі, Україно моя!

П. Тичина (на екрані - відповідна ілюстрація).

Учень:

Дужче і дужче кругом
Пісня гримить солов'я.
Гори мовчать над Дніпром
Це – Україна моя.
Світлі ідуть матері,
Зір їх красою сія.
Сонце і пісня вгорі,
Це – Україна моя.

В. Сосюра (на екрані - відповідна ілюстрація).

Учень:

ПІСНЯ

Живи, Україно, живи для краси,
Для сили, для правди, для волі!..
Шуми, Україно, як рідні ліси,
Як вітер в широкому полі.
До суду тебе не скують ланцюги,
І руки не скрутять ворожі:
Стоять твої вірні сини навкруги
З шаблями в руках на сторожі.
Стоять, присягають тобі на шаблях
І жити, і вмерти з тобою,
І прапори рідні в кривавих боях
Ніколи не вкрити ганьбою!

Олександр Олесь (на екрані - відповідна ілюстрація).

Учитель:

А якою бачите свою Україну ви? Які слова найважливіші, аби описати найкраще майбутнє нашої держави?

(Відповіді учнів).

Учитель:

Упродовж двадцяти трьох роки українці пишалися тим, що незалежність здобули мирно, безкровно.

Але події з кінця 2013 р. й донині переконують: маємо об'єднатись у спільній боротьбі за майбутнє нашого народу і нашої держави.

Тим, хто в ім'я вільної України віддав найцінніше, присвячується.

(На екрані демонструються документальні кадри).

Учні (почергово читають по чотири рядки).

Мамо, не плач. Я повернусь весною.
У шибку пташинкою вдарюсь твою.
Прийду на світанні в садок із росою,
А, може, дощем на поріг упаду.

Голубко, не плач. Так судилося, ненько,
Що слово «бабуню» не буде твоїм.
Прийду і попрошуся в сон твій
тихенько,
Розкажу, як мається в домі новім.

Мені колискову ангел співає,
І рана смертельна уже не болять.
Ти знаєш, матусю, й тут сумно буває.
Душа за тобою, рідненька, щемить.

Мамочко, вибач за чорну хустину,
За те, що віднині будеш сама.
Тебе я любив. І любив Україну.
Вона, як і ти, була в мене одна.

Оксана Максимішин-Корабель.

Учитель:

Вшануймо ж хвилиною мовчання всіх героїв, які віддали своє життя за Україну!

Хвилина мовчання.

Учитель:

Ще недавно поняття «Батьківщина» обмежувалося для вас рідною домівкою. Тут ви відчули тепло родини, пізнали мамину любов та батькову опіку, бабусину ласку й мудрість дідуся.

Проминуло раннє дитинство – і школа дає вам про Батьківщину нові знання. Поняття «Батьківщина» щораз поглиблюється, збагачується новим змістом.

Сьогодні я хочу перевірити ваші вміння застосовувати знання на практиці, а ще - працювати в команді.

У формі гри-квесту ми пригадаємо славу й силу єдиної України.

Довідка.

Квест (від англійського «*quest*» – пошук, пошуки пригод) – аматорське спортивно-інтелектуальне змагання, основою якого є послідовне виконання заздалегідь підготовлених завдань командами або окремими гравцями.

У процесі гри команди вирішують логічні завдання, здійснюють пошук на місцевості, вибудовують оптимальні маршрути переміщення, виробляють оригінальні рішення.

Після завершення чергового завдання команди переходять до виконання наступного. Перемагає команда, що виконала всі завдання найшвидше.

Для виконання завдання клас об'єднується в дві команди, кожна з яких має назву.

Команди отримують завдання.

Маршрутний лист для першої команди:

1. Знайдіть (у коридорі школи) портрет видатного українця, якому Леся Українка присвятила такі рядки:

... Гомоніла твоя кобза
Гучною струною,
В кожному серці одбивалась
Чистою луною.
Спочиваєш ти, наш батьку,
Тихо в домовині,
Та збудила твоя пісня
Думки на Вкраїні...

Учні мають знайти портрет Тараса Шевченка, під ним розміщено аркуш, на якому записано наступне завдання.

2.

От собі й читаю,
Що на скелі наковано:
Первому – Вторая
Таке диво наставила.
Тепер же я знаю:
Це той Перший, що розпинав
Нашу Україну,
А Вторая доконала
Вдову сиротину.

Це уривок з поеми Т.Шевченка «Сон» («У всякого своя доля»). Про кого в ньому йдеться?

У якому році «Вторая» знищила джерело визвольної боротьби і свободолюбства в Україні?

Наступне завдання чекатиме учасників гри біля кабінету з номером, отриманим способом додавання цифр, що утворюють дату події, подальшим додаванням цифр, що утворюють отриману суму.

(1775. $1+7+7+5=20$; $2+0=2$)

3. Яким чином цифра 2 пов'язана із Днем Соборності України? – Це 22 січня 1919 року.

Завдання: Акт злуки УНР та ЗУНР було проголошено на одній із центральних площ Києва.

Знайдіть (у коридорі школи) зображення лідера української визвольної боротьби, якому споруджено пам'ятник на тій же площі.

(Учні мають знайти портрет Богдана Хмельницького).

4. Завдання: Хто нагороджує громадян України Орденом Богдана Хмельницького за особливі заслуги в захисті державного суверенітету, територіальної цілісності, зміцненні обороноздатності та безпеки України?

Зображення відповідальної особи ви маєте знайти у класній кімнаті.

(Учні мають вказати на портрет Президента України).

Учні мають швидко повернутися до класу.

Маршрут лист для другої команди:

1. Спростіть дату проголошення незалежності України до однієї цифри способом додавання цифр, що її утворюють, та подальшим додаванням цифр, отриманого числа. Біля кабінету під таким номером на вас чекає нове завдання.

(24.08.1991. $2+4+8+1+9+9+1=34$; $3+4=7$).

2. Завдання: Знайдіть зображення автора рядків циклу «Сім струн», чия життєва мужність була взірцем для сучасників, а І.Я. Франко назвав його «єдиним мужчиною в українському письменстві»?

... До тебе, Україно, наша бездольная
мати,

Струна моя перша озветься.

І буде струна урочисто і тихо лунати,

І пісня від серця поллеться...

(Леся
Українка).

3. Біля портрету Лесі Українки – конверт із завданням.

На якій банкноті національної валюти розміщено портрет Лесі Українки?

Знайдіть на карті область України, пов'язану з місцем народження поетеси. Відповідна архітектурна пам'ятка зображена на зворотному боці банкноти.

(Учні мають на карті вказати Волинську область).

Якщо учні правильно знаходять потрібний регіон, вони отримують останнє завдання.

4. Яка з областей України, окрім Волинської, має власну назву, що не походить від назви обласного центру?

(Закарпатська область).

Команда, яка правильно виконає завдання першою, – стане переможницею.

Учитель:

Минуле України має багато сторінок, уславлених подвигами героїв, творчістю геніїв, працею трудівників.

Яким буде майбутнє – залежить від кожного з нас. Та ми впевнено можемо сказати: разом, у єдиній країні ми зможемо досягти успіху в будь-якій сфері швидше, ніж поодиночки. Про це писав у своїй поезії відомий майстер слова, автор безсмертних «Чорнобривців» Микола Сингаївський.

Учень:

МАТИ-УКРАЇНО!

Перше наше слово з нами повсякчас,
Мати-Україно, ти одна у нас!
Ниви і діброви, і садів окрас –
Рідна мати-Батьківщино,
Ти ж одна у нас!
Хай же мир і дружба поєднають всіх,
І дзвенить дитячий безтурботний сміх.
Нам зоріє доля – світла і ясна.
Рідна мати Батьківщино,
Ти ж у нас одна!

М.

Сингаївський.

Учитель:

Усі ми, громадяни України, не байдужі до долі своєї Батьківщини, маємо пам'ятати: саме в єдності наша сила!

Якщо будемо єдині, і в майбутньому зростатиме наша слава!

Лунає Державний гімн України.

У сценарії використано фрагменти з творів авторів, згаданих у тексті розробки.